

משפחות שכולות יקרות, אחי ורעי ליגון, כבוד ממלאת מקום נשיא המדינה, כבוד ראש הממשלה, כבוד נשיאת בית המשפט העליון, כבוד הרבנים הראשיים לישראל המכובדים שבאו להשתתף אתנו ביום הכאוב הזה.

נרצחי הטרור נולדו וחיו בניצוץ מתמיד ובמותם לתהילת עולם. נערה יפת עיניים בעוצם פריחתה נורתה בגבה ברחובה של עיר בעיצומו של יום בידי שונא ישראל, בלשון המקובלת מחבל.

אך אילו הייתה זו קשישה כבויית עיניים, או כל מי שנקרא בדרכו של הבא להשמיד, להרוג ולאבד בכל מה שבידו, מאבן וסכין, אקדח ורובה ומטען חבלה ועד פצצות גרעין, טף ונשים ביום אחד, כל העם היהודי במכה אחת, האם אזי תגובתינו כעם תהיה שונה.

לא באתי לבכות בציבור את ביטי אלא לעורר את העם כולו, הרי עד עתה לא נרתע מחבל, כמו שלא נרתעו אין סוף שולחיו, אשר נלחמים בכל מה שיש לאל ידם: חטיפות, מלחמות, יוזמה, תעמולה, כלכלה, בידוד ישראל.

הללו נהנים מכוחם של אוקינוסים של שונאי ישראל הנמצאים בדהרת צונמי, המסתער על העם היהודי בכל מקום שבו הוא נמצא בארץ ובגולה, " כל משבריך וגליך עלי עברו" האם יש משהו שיכול להרתיע. התשובה היא : ההכרה של כל יחיד באחריות האישית להשגת אחדות המטרה הלאומית, שהיא זיהוי האויב כאויב ולא כלוחם חופש ועשיית הכל למיגורו. הוא וכל תומכיו מבני עמו ושלא מבני עמו.

מקובל לקרוא לאבל רבים שותפות הגורל של העם היהודי. היינו האחריות הכוללת בין כל הפרטים של העם היהודי לכל המצבים המתרחשים.

יש לזכור כי בעיקרו של דבר אין הבדל במבחן הכולל, בניסיון שהעם היהודי עומד בו מאז שחר ההיסטוריה שלו, מאז היה אברהם אבינו בכבשן האש, אין הבדל בין חייל לאזרח, בין פרטיזן לבין יהודי שהתחבא בגטו, בין איש ממסד לבין קבוצות שוליים, בין לוחם סיירת לעולל בעריסה. בילע המוות לנצח. לא רק מבחן ההיסטכנות ומסירות הנפש המודעת קובע ביום של חשבון נפש, אלא עצם היותך יהודי, ואפילו לא היית לוחם כלל ואפילו התנגדת לכל פעולה מלחמתית .

ביטוי הסולידריות הכוללת שלך, הרגשת השייכות מעבר לכל חשבון פוליטי או רעיוני הוא הכלי הקיומי העיקרי שיש לך.

מקובל לסווג סוג של נרצחים כנפגעי טרור, זהו חלק מהמילון הפוליטי המפריד בין שותפות הגורל, שעיקרה כאמור האחריות הכוללת של איש ואיש לרעהו, ואילו הגרוע ביותר הוא להפריד בין היהודים באשר הם פה או שם, בארץ או בגולה, בשמאל או בימין, חילוניים, חרדים וכל מה שעדיין מזוהה כיהודי.

ולכך אני רוצה להקדיש את דבריי במעמד הציבורי הנישא הזה.

על קברותיהם של רבים מנרצחי השואה חרוטה המילה עקד"ה. ראשי תיבות של המילים על קידוש השם. כל מי שבשם ישראל יכונה נרצח או נופל בחייו ובמותו על קידוש השם. אני איני אדם דתי במובן המקובל ואיני יודע איך והאם ההשגחה הפרטית פועלת, "כי כזה וכזה תאכל חרב" בשעת המלחמה, המוות כמו מקרי בפתע פתאום יבוא. אבל אני יודע שההשגחה של כל יהודי מתוך חרדה לחייו של חברו היא המחזיקה אותנו בחיים ומעצימה אותנו. כולנו אחראים לשחרור שבויים, לשחרור אסירי ציון גם אם הם שבויים במדינה ידידותית.

אחד ממקדשי השם המובהקים הוא רב אמנון ממגנצא, אחד מנרצחי נושאי הצלב בעיר מיינץ בשנת 1096 שהיה ראש הקהילה היהודית, פייטן חזן ודיין נשוא פנים. ההגמון המקומי דרש ממנו להמיר את דתו. רב אמנון פלט מפיו תן לי שלושה ימים להרהר בכך. רב אמנון נבהל ממוצא פיו ולא בא אל המועד. ההגמון ששלח אחריו שמע את רב אמנון אומר לו, עליך לחתוך את לשוני שהוציאה מפי דבר כזה, הכיצד זה יעלה בדעתי ספק קל שבקלים ואפילו כדי להרוויח זמן. לא! אמר ההגמון: רגליך שלא מיהרו לבוא יקוצצו וכן פרקי אצבעותיך ועליהם יושם מלח עד שתצא נשמתך.

רב אמנון קיבל עליו הדין באהבה. גופו הדואב הובא ע"י אנשי קהילתו לבית הכנסת בראש השנה ונשמתו יצאה כשפייט את התפילה ונתנה תוקף קדושת היום הנאמר בקהילות אשכנז, וכך מדי שבת בכל בתי הכנסת, לזכר נטבחי קהילות שו"ם {שפרא, ורמיזה, מגנצא}.

אנו אומרים כי דורש דמים אותם זכר לא שכח צעקת ענוים. סיפור זה כך אמר אנואר סאדאת סיפר לו מנחם בגין ז"ל כשדרש ממנו סאדאת לדבר על ויתורים בירושלים. תדבק לשוני לחיכי ענה לו ראש ממשלת ישראל וסיפר לו על עצם הדיבור ועצם ההרהור וסכנתו המוחלטת, המעידה על כך שאין ערך יסוד, אין קדוש, הכל פתוח למכירה.

העם היהודי בעצם נוכחותו בעולם, גם אם הוא שותק שתיקה מוחלטת וגם אם הוא מתכחש לעצמו ולייחודו בקולי קולות, גם אם הוא מתבייש בדתו, בהוריו, בלשונו, בארצו, אין הוא יכול להתכחש לדרך שבא משנאיו תופסים אותו. כעם ה' בעולם, כעם בעל שליחות, כעם שעמד בניסיון העקדה ובניסיון אבותיו בכל הדורות וכך גם בתי הנמלטת מאימה מכדורי המרצח שהישגוה, היא בת העם היהודי כולו ולא רק בתי, היא אחות לנספי הטרור כולם ולקדושי השואה. אם לעתיד שטרם נישאה וילדה, וכל זרעה הושמד יחד עימה, היא אם ואחות לכל, לחללי המחטרות ולחיילי צה"ל ולכל היהודים שנספו ונהרגו ונטבחו ונחנקו

מאז שתינוקות ישראל שוקעו בלבנים של פרעה שרחץ בדמם של ילדי ישראל ומאז גלות אשור ובבל ובימי יוון ורומי. כמו כל היהודים שעלו על המוקד במדורות האינקויזיציה בספרד או נרצחו על ידי הקוזאקים ועוד היד נטויה.

יד האויב תקצר ככל שכל יהודי יאהב את חברו ואפילו הוא רחוק ממנו בדעה ובהשקפה ובמעמד ובעדה ובאמונה. אנשים אחים אנחנו, אב אחד לכולנו, אל אחד בראנו. בהכרה זו נעצים את כוח ההרתעה שלנו, נחזק את השלטון, ואנשיי השררה שלא ייטו עיניניהם אל הצלחתם האישית, אל מעידות מרופפות, התורמות לעוד ועוד נפגעי טרור, לעוד ועוד תבוסת מלחמה, לעוד ועוד עצרות אבל, ולעוד ועוד תשות כח. במשפטה של נעה כפי שמצאתי ביומנה "אינני מתימרת לשנות את העולם אבל אם כל אחד יפנים קצת, ומשהו בו טיפה ישתנה אני את שלי עשיתי".

וכדי להתגבר ולהגביר חייל אסיים במקצת סיומו, של הקדיש של עגנון על הרוגי ארץ ישראל.

יתגדל ויתקדש שמי רבה, ונזכה ונחייה ונראה עין בעין בשוב ה' את ציון.
עושה שלום במרומיו הוא ברחמיו יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל אמן !